

WYMAGANIA EDUKACYJNE OGÓLNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 7

Zakres	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				CELUJĄCY
	DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	
UCZEŃ:					
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	• klasyfikuje czytany utwór jako należący do <i>epiki</i>, <i>liryki</i> lub <i>dramatu</i>, • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, • wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>pamiętnik</i>, <i>komedja</i>, <i>fraszka</i>, <i>tren</i>, <i>ballada</i>, <i>epopeja</i>), odróżnia je od rodzajów literackich, • wie, że język	• wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach, • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, • stara się posługiwać nazwami gatunków	• określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach, • posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa	• wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych, • poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, • poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia	• analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory, • wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów, • w wypowiedziach posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich, • objaśnia funkcję różnego rodzaju

	utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych, • zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami, • wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem, • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki, • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał, • czyta fragmenty tekstów	literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków, • wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać, • wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór, • zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury, • komentuje	gatunki, • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>eufemizm</i>, <i>porównanie</i> <i>homeryckie</i>, <i>inwokację</i>, <i>symbol</i>, <i>alegorię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów, • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór, • odczytuje utwór,	cechy gatunkowe czytanych utworów, • wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, • poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór, • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze,	środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi, • poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną, • odczytuje problematykę egzystencjalną poznawanych tekstów, • poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury, • porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury,
--	---	--	---	---	--

	publicystycznych i popularnonaukowych, • rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy, • zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych	warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury, • wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu, • klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy, • rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: wywiad i artykuł), • znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych	wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, • rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury, • wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, • wyszukuje i porządkuje cytaty,	• wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury, • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, • funkcjonalnie łączy cytaty do wypowiedzi, • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki, • samodzielnie określa niektóre cechy gatunków dziennikarskich (wywiad, artykuł), • wskazuje we	• analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną, • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy, • wskazuje w tekstach cechy wywiadu, artykułu, • analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich
--	---	--	---	--	---

		wątków kulturowych	• wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, • zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (wywiad, artykuł), • znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych	współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych	
--	--	--------------------	--	--	--

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	• komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny, • zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów, • poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, • rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru, • rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy, • tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania, • zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi,	• świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się, • poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią, • poprawnie akcentuje większość wyrazów, • dzieli proste wyrazy na podstawę słowotwórczą i formant, • rozpoznaje wyrazy pokrewne, • rozpoznaje rodzaje imiesłówów, • tworzy imiesłowowy	• rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji, • poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek, • rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych, • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, • rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, • poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu, • rozumie zasady tworzenia	• rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych, • rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów, • poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, • odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów	• świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się, • formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy • świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne typy zdań i rodzaje wypowiedzeń, • dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów, wykorzystuje wiedzę o budowie wyrazów do wzbogacania własnych wypowiedzi, • posiada
-------------------------	--	---	---	--	---

	• stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, • stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym	równoważnik zdania, • podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, • zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, • stosuje zasady etykiety językowej, • pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej	imiesłowów, • przekształca imiesłowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie, • używa poprawnych form skrótów i skrótowców, • rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, • świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, • pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i	pochodnych, • wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłowów, • poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcję, • określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, • poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje, • wyjaśnia zasady etykiety językowej, • pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i	umiejętność tworzenia imiesłowów oraz wiedzę na temat skrótów i skrótowców w celu wzbogacenia stylistycznego własnych tekstów, • bogaci swoje słownictwo, • wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach, • zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty
--	--	--	--	---	--

			interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy	interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty	
TWORZENIE WYPOWIEDZI	• krótko wypowiada się ustnie na podany temat, • stara się używać prostych środków retorycznych, • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi, • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad • stosuje akapity, • formułuje prostą tezę,	• wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych, • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi, • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki	• wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne, • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi, • pisze poznane formy wypowiedzi, w	• tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, • funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę, • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy	• wypowiada się, realizując zamierzony cel, • wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne, • samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł, • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę,

	• wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty, • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania, • rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca,	gatunku, • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy, • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, • podaje przykłady ilustrujące argumenty, • formułuje proste wnioski, • rozpoznaje w	tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję, • stosuje akapity jako spójne całości myślowe, • formułuje tezę i hipotezę, • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, • podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty,	szczegółowy plan wypowiedzi, • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej, • stosuje rytm akapitowy, • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, • podaje celne i różnorodne	przemówienie, wywiad, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe, • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, • wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny, • podaje trafne przykłady i omawia je, • samodzielnie formułuje wnioski, • rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję, • twórczo przekształca cudzy tekst w celu
--	---	---	---	---	--

	streszcza), • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy	tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej	• formułuje wnioski wynikające z argumentacji, • rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu, • głośno czyta i recytuje teksty,	przykłady ilustrujące argumenty, • podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski, • rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich	osiągnięcia określonego efektu, • recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu
--	---	---	--	--	---

			dobierając odpowiednie tempo i intonację	składników utworu, • interpretuje głosowo utwór	
SAMOKSZTAŁCENIE	• korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, • rozwija nawyk systematycznego uczenia się, • uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych, • uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze	• korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, • uczy się systematycznie, • uczestniczy w projektach edukacyjnych, • podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału, • rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża	• korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną, • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, • stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie, • aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej	• pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, • rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii, • bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół	• samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł, • ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji, • z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych, • aktywnie, z sukcesami bierze udział w

AUTORZY: Ewa Horwath, Grażyna Kielb

	kulturalnym	swoje zdanie, • uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie	lub grupowej, • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu	przedmiotowych itp. • aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu	konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp., • występuje w roli lidera grupy, • aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu
LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	• czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść	• czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	• chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.